

MİTLER, RÜYALAR, BİLİNÇDİŞİ, EŐ BENLİK VE SİNEMA

Yazar

Aziz Tamer GÜLER

© Copyright 2021

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kâğıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

"Karşılaşma" adlı Sinema TV Sanatta Yeterlik- Doktora (Beykent Üniversitesi) tez filminin teorik çalışmalarından üretilmiştir"

ISBN

978-625-7409-37-7

Kitap Adı

Mitler, Rüya, Bilinç, Eş Benlik ve Sinema

Yazar

Aziz Tamer GÜLER

ORCID iD: 0000-0001-7839-882X

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Bisac Code

ART057000

DOI

10.37609/akya.170

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	1
-------------	---

1.BÖLÜM

GERÇEKLİK ve SİNEMA.....	5
--------------------------	---

1.1. SİNEMADA GERÇEKLİĞİN TEMSİLİ	5
---	---

2.BÖLÜM

BİLİNÇ, BİLİNÇDİŞİ VE BİLİNÇALTI.....	13
---------------------------------------	----

2.1. Jung Psikolojisinde Bilinç.....	13
--------------------------------------	----

2.2. Freud'da Bilinç	18
----------------------------	----

2.3. Freud ve Jung Dışında Bilinç	19
---	----

2.4. Bilinçaltı/ Bilinçdışı:.....	20
-----------------------------------	----

3.BÖLÜM

RÜYALAR, MİTLER VE SİNEMA	33
---------------------------------	----

3.1. Rüyalar	33
--------------------	----

3.2. Mitler Ve Rüyalar	39
------------------------------	----

3.2.1. Mitolojik Kahraman Örneği: Paris	49
---	----

3.2.2. Mitolojik Kahraman Örneği: Prometheus.....	51
---	----

3.3. Sinemanın Mit, Masal ve Rüyalarla İlişkisi.....	54
--	----

3.3.1. Ingmar Bergman Sineması	60
--------------------------------------	----

3.3.2. Andrey Tarkovsky Sineması	65
--	----

3.3.3. Örnek Film Analizi: Siyah Kuğu (Black Swan)	70
--	----

4.BÖLÜM

SİNEMA VE ARKETİPLER	75
----------------------------	----

4.1. Arketipler	75
-----------------------	----

4.1.1. Persona	84
----------------------	----

4.1.2. Anima ve Animus	86
------------------------------	----

4.1.3. Ben	90
4.1.4. Gölge ve/veya Eş Benlik.....	92
SONUÇ	105
KAYNAKLAR.....	107
ÖZGEÇMİŞ	113

KAYNAKLAR

- Abraham, K (2017). *Rüyalar ve Mitler*. Çev. E. N. Gökçe. İstanbul: Pinhan Yayıncılık.
- Adanır, O (2016). *Baudrillard*. İstanbul: Say Yayınları.
- Adanır O (2012). *Sinemada Anlam ve Anlatım*. İstanbul: Say Yayınları.
- Aiskhylos (2013). *Zincire Vurulmuş Prometheus*. Çev. A. Erhat- S. Eyüboğlu. İstanbul: İş Bankası Kültür Yayınları.
- Altay, S., Uğur, U (2018). Sinemada Masalsı Anlatı ve Mitolojik Ögeler: Pan'ın Labirenti Filmi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*. Yıl: 6, Sayı: 72. sayfa:123-141.
- Althusser, L (2008). *Psikanaliz Üzerine Yazılar: Freud ve Lacan (Felsefi ve Siyasi Yazılar Cilt 3)*. Çev. İ. Keskinoglu. İstanbul: İthaki Yayınları.
- Andrei Tarkovski Filmlerinin Felsefi Dayanakları. Kaynak. Taste of Cinema (<https://www.filmloverss.com/andrei-tarkovski-filmlerinin-felsefi-dayanaklari/> 29.10.2018. Erişim tarihi: 09.08.2019).
- Asiltürk, T. C (2014). *Sinemada Yaratıcı Yönetmen*, İstanbul: Kalkedon Yayınları.
- Bakhtin, M (2001). *Karnavaldan Romana- Edebiyat Teorisinden Dil Felsefesine Seçme Yazılar*. Çev. C. Soydemir. İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Bakır, B. Ünal Y., Saliji, S (Der.) (2008). *Sinema İdeoloji Politika- Sinemasal Yazılar*. Ankara: Orient Yayıncılık.
- Baudrillard, J (2005). *Anahtar Sözcükler*. Çev. O. Adanır- L. Yıldırım. Ankara: Paragraf Yayınları.
- Baudrillard, J (2010). *Sanat Komplosu- Yeni Sanat Düzeni ve Çağdaş Estetik 1*, Çev. E. Gen. İstanbul: İletişim Yayıncılık.

- Baudrillard, J (2013). *Simülakrlar ve Simülasyon*. Çev. O. Adanır. Ankara: Doğu Batı Yayınları.
- Bazin, A (2011). *Sinema Nedir?*. Çev. İ. Şener. İstanbul: Doruk Yayınları.
- Benjamin, W (2019). *Hikâye Anlatıcısı- Yalnızlıktan Doğan Masallar*. Türkçe Söyleyen E. Arıcan. Ankara: Heretik Basın Yayın.
- Benson, N. C (2013). *Psikoloji*, Çev. A. Yavuz. İstanbul: NTV Yayınları.
- Bergman'ın Yüzleri, Persona. Fil'm Hafızası Analiz Sinema Yazıları. Erişim 12.08. 2019 <https://filmhafizasi.com/bergmanin-yuzleri-persona/>
- Borges, L. J (2019). *Rüyalar Kitabı*. Çev. I. Ergüden. 2. Basım. İstanbul: Kırmızı Kedi Yayınevi.
- Botz-Bornstein, T (2017). *Filmler ve Rüyalar- Tarkovski, Bergman, Sokurov, Kubrick ve Wong Kar-Wai*. Çev. C. Soydemir. 3. Basım, İstanbul: Metis Yayınları.
- Bowie, M (2007). *Lacan*. Çev. V. Pekel Şener. Ankara: Dost Kitabevi Yayınları.
- Brenner, C (1998). *Psikanaliz- Temel Kavramlar*. Çev. I. ve Y. Savaşır. Ankara: Hekimler Yayın Birliği.
- Büker, S. Topçu, G. Y (2010). *Sinema: Tarih, Kuram, Eleştiri*. İstanbul: Kırmızı Kedi Yayınevi.
- Campbell, J (2010). *Kahramanın Sonsuz Yolculuğu*. Çev. S. Gürses. 2. Basım, İstanbul: Kabcacı Yayınevi.
- Chamisso, von A (2014). *Peter Schlemihl'in Olağanüstü Öyküsü*. Çev. M. Özbank. İstanbul: Kolektif Kitap.
- Coşkun, E (2009). *Dünya Sinemasında Akımlar*. Ankara: Phoenix Yayınevi.
- Darıcı, S (2013). *Bilinçaltı Reklamcılık ve İletişim Teknikleri*. İstanbul: Gelişim Üniversitesi Yayınları.
- Derin, S., Acar V. N (2016). Analitik Terapi Bağlamında Film Analizi. Tehlikeli İlişki. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. Cilt: 9, Sayı: 45, Ağustos sayısı. sayfa 449- 460.
- Eco, U (2011). *Yorum ve Aşırı Yorum*. Yayına Hazırlayan: Stefan Colli-ni. Çev. K. Atakay. 5. Basım, İstanbul: Can Yayınları.
- Eco, U (2016). *Foucault Sarkacı*. Çeviren: Şadan Karadeniz. 26. Basım. İstanbul: Can Yayınları.
- Eliade, M (2017). *Mitler, Rüyalar, Gizemler*. Çev. C. Soydemir. İstanbul: Doğu Batı Yayınları.
- Erhat, A (1996). *Mitoloji Sözlüğü*. 6. Basım, İstanbul: Remzi Kitabevi.

- Ertürk, İ (2008). *Perde'li Günler, Yönetmenler ve İzlekler Işığında Sinema*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Film Analizi: Siyah Kuğu (<https://dusunbil.com/film-psikanalizi-siyah-kugu/> Erişim tarihi:10.08.2019). H. Hardison. Çev. Ö. M. Urhan. Kaynak: moviepsychoanalyst.blogspot
- Fischer, E (2010). *Sanatın Gerekliği*. Çev. C. Çapan. 11. Basım, İstanbul: Payel Yayınevi.
- Fordham, F (2011). *Jung Psikolojisinin Ana Hatları*. Çev. A. Yalçın. İstanbul: Say Yayınları.
- Freud, A (2004). *Ben ve Savunma Mekanizmaları*. Çev. Y. Erim. İstanbul: Metis Yayınları.
- Freud, S (2019). *Bilinçaltı*. Çev. A. N. Yılmaz. Eskişehir: Dorlion Yayınları.
- Freud, S (2001). *Düşlerin Yorumu*. Çev. E. Kapkın. İstanbul: Payel Yayınevi.
- Fromm, E (2016). *Freud Düşüncesinin Büyüklüğü ve Sınırları- Freud'un Çalışmalarına Genel Bir Bakış*. Çev. A. Arıtan. İstanbul: Say Yayınları.
- Fromm, E (2017). *Rüyalar, Masallar, Mitler*. Çev. A. Arıtan- K. H. Ökten. 3. Basım, İstanbul: Say Yayınları.
- Geçtan, E (2017). *Psikanaliz ve Sonrası*. 16. Basım, İstanbul: Metis Yayınları.
- Geçtan, E (1995). *Psikodinamik Psikiyatri ve Normaldışı Davranışlar*. 12. Basım, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Gianvito, J (Der.) (2009). *Şiirsel Sinema*. Çeviren Ebru Kılıç. İstanbul: Agora Yayınları.
- Güçhan, G (1992). C. Metz'in Göstergebilimsel Psikanalitik Yaklaşımı ile Bir Film Çözümleme Denemesi: Bez Bebek. *Anadolu Üniversitesi Yayınları: Kurgu*. Sayı: 10, Sayfa: 98-114.
- Güçhan, G (1990). Christian Metz, Göstergebilim ve Psikanaliz. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1503989>
- Gündeş, S (2003). *Film Olgusu: Kuram ve Uygulayım Yaklaşımları*. İstanbul: İnkılâp Yayınları.
- Hall, S. C., Nordby, J. V (2016). *Jung Psikolojisinin Ana Çizgileri*. Çev. E. Gürol. İstanbul: Cem Yayınevi.
- Harari, N. Y (2016). *Homo Deus: Yarının Kısa Bir Tarihi*. Çev. P. N. Taneli. İstanbul: Kolektif Kitap.
- Hoeller, A. S (2004). *Bilinmeyen Jung: Carl G. Jung'un Bilinmeyen Gnostik ve Gizemli Dünyası*. Çev. S. Soner. İzmir: Ege Meta Yayınları.

- Homer (2019). *İlyada*. Çev. A. Erhat. 22. Basım. İstanbul: İş Bankası Kültür Yayınları.
- Indick, W (2011). *Senaryo Yazarları İçin Psikoloji*. Çev. E. Yılmaz- Y. Karaarslan. 2. Basım. İstanbul: Agora Kitaplığı.
- Izod, J (2001). *Myth, Mind and the Screen: Understanding the Heroes of our Times*. UK: Cambridge University Press.
- İnanç, B., E., Yerlikaya E. E (2010). *Kişilik Kuramları*, Ankara: Pegem Yayınları.
- Jacobi, J (2002). *C.G. Jung Psikolojisi*, Çev. M. Arap. İstanbul: İlhan Yayınevi.
- Jung, G. C (2006). *Analitik Psikoloji*, Çev. E. Gürol. 2. Basım, İstanbul: Payel Yayınevi.
- Jung G. C (2016). *Analitik Psikoloji Sözlüğü*, Çeviren Nur Nirven. İstanbul: Pinhan Yayınları.
- Jung, G. C (2019). *Dört Arketip*. Çev. Z. A. Yılmaz. 6. Basım. İstanbul: Metis Yayınları.
- Jung, G. C (2004). *İnsan Ruhuna Yöneliş*. Çev. E. Büyükin. 5. Basım, İstanbul: Say Yayınları.
- Jung, G. C (2013). *Kesfedilmemiş Benlik*. Çev. B. İlhan- C. E. Sılay. 3. Basım. İstanbul: Barış İlhan Yayınevi.
- Jung, G. C (2018). *Ruh*, Çev. İ. H. Yılmaz. 2. Basım, İstanbul: Pinhan Yayıncılık.
- Hamilton, E (2010). *Mitologiya*, Çev. Ü. Tamer. 17. Basım, İstanbul: Varlık Yayınları.
- Kaçar, E (2018). Lacan ve Topoloji. *FLSF (Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi)*. <http://flsfdergisi.com/> Bahar/Spring, sayı/issue: 25, s./pp.: 535-554. ISSN 2618-5784
- Kaplan, B. A (2018). *Arketipal Topografyaların Sinematografik Düzeninde İncelenmesi*. Konya: Çizgi Kitabevi.
- Karakaş, S. Psikoloji Sözlüğü, <http://www.psikolojisozlugu.com/conscious-bilinc>, Erişim 18.05.19).
- Kerényi, C (2012). *Prometheus- İnsan Varoluşunun Arketip İmgesi*. Çev. T. Türel. İstanbul: Pinhan Yayınları.
- Kuspit, D (2006). *Sanatın Sonu*, Çev. Y. Tezgiden. İstanbul: Metis Yayınları.
- Lévi- Strauss, C (2013). *Mit ve Anlam*. Çev. G. Y. Demir. İstanbul: İthaki Yayınları.
- May, R (2016). *Psikoterapist ve Mitlere Yolculuk*. Çev. K. Işık. İstanbul: Okuyan Us Yayınları.

- Mlodinow, L (2013). *Subliminal- Bilinçdışı Davranışlarımızı Nasıl Yönetir?* Çev. N. Önoğlu. 3. Basım. İstanbul: Okuyan Us Yayınları.
- Murphy, J (2019). *Bilinçaltının Gücü*, Çev. A. Şimşek. İstanbul: Koridor Yayıncılık.
- Necatigil, B (2011). *Mitologya Sözlüğü*, 2. Basım, İstanbul: Sel Yayıncılık.
- Nuyan E (2010). *Eisenstein ve Tarkovsky’de Sinema Sanatı ve Felsefe*, SBE. Felsefe Anabilim Dalı Hacettepe Üniversitesi Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Özarslan, Z (Ed) (2015). *Sinema Kuramları- Beyazperdeyi Aydınlatan Kuramcılar*. 2. Basım. İstanbul: Su Yayınevi.
- Özmen, E (2003). *Psikanalizin Serüveni ve Çağrısı*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Pearson, C. S (2016). *İçimizdeki Kahraman*. Çeviren Semra Ayanbaşı. 2. Basım, İstanbul: Akaşa Yayınları.
- Propp, V (2018). *Masalın Biçimbilimi*. Çev. M Rifat- S. Rifat. 4. Basım. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Rank, O (2016). *Eş Benlik- Bir Psikanaliz Çalışması*. Çev. G. Metin. İstanbul: Pinhan Yayıncılık.
- Rank, O (2016). *Kahramanın Doğuş Miti- Mitolojinin Psikolojik Yorumu*. Çev. G. Yavaş. İstanbul: Pinhan Yayıncılık.
- Saydam, M. B., Kızıltan, H (2018). *Psikomitoloji- İnsanı Öykülerinde Aramak*. İstanbul: İthaki Yayınları.
- Shakespeare, W. *Hamlet*. Çev. S. Eyüboğlu. 22. Basım. İstanbul: İş Bankası Kültür Yayınları.
- Shakespeare, W (2019). *Macbeth*. Çev. S. Eyüboğlu. 22. Basım. İstanbul İş Bankası Kültür Yayınları.
- Shakespeare, W (2019). *Kral Lear*. Çev. Ö. Nutku. 13. Basım. İstanbul İş Bankası Kültür Yayınları.
- Sharf, S. Richard. *Psikoterapi ve Psikolojik Danışma Kuramları, Kuramlar ve Örnek Olaylar*. Çev. Ö. H. Avcı. 5. Basım. İstanbul: Nobel Yayınları.
- Siyah Kuğu Konusu. Tag Archive. Night’s Blog. Ömür Bezci (<https://omurbezci.wordpress.com/tag/siyah-kugu-konusu/> Erişim tarihi 10.08.2019).
- Stevens, A (1999). *Jung*. Çev. A. Çayır. İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Stoichita, I. V (2006). *Gölgenin Kısa Tarihi*. Çev. B. Aydın. Ankara: Dost Yayınevi.
- Şenel, G. Z (2015). Ayna Evresi ve Sinema. *Libido Dergisi*. Yıl 4 Sayı 17. Eylül- Ekim.

- Tarkovsky, A (1992). *Mühürlenmiş Zaman*. Çev. F. Ant. İstanbul: Afa Yayınları.
- Tarkovsky, A (2009). *Şiirsel Sinema*. Çev. E. Kılıç. İstanbul: Agora Yayınları.
- Terbaş, Özcan (Der.) (2019). *Sinema ve Psikanaliz, Filmler ve Bilinçdişi*. 3. Basım, İstanbul: Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Timuçin, A (2009). *Sorularla Estetik Elkitabı*. İstanbul: Bulut Yayınları.
- Toptaş, A. H (2017). *Gölgesizler*. 9-10. Basım, İstanbul: Everest Yayınları.
- Vogler, C (2017). *Yazarın Yolculuğu- Senaryo ve Öykü Yazımının Sırları*. Çev. K. Şahin. 5. Basım, İstanbul: Okuyan Us Yayınları.
- Yalsızuçanlar, S (2014). *Rüya Sineması*, İstanbul: Palto Yayınevi.